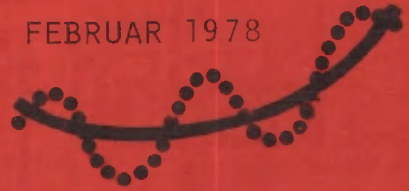


KONJUNKTUR TENDENSENE

FEBRUAR 1978



STATISTISK SENTRALBYRÅ Dronningensgate 16. Postboks 8131 Dep. Oslo 1. Tlf. (02) 4138 20

INNHold

Konjunkturtendensene i utlandet

Sammenfatning
Storbritannia
Vest-Tyskland
Frankrike
Italia
Sverige
Sambandsstatene
Japan

Konjunkturtendensene i Norge

Sammenfatning
Industriproduksjon
Arbeidsmarked
Byggevirksomhet
Ordreutvikling
Detaljomsättning
Utenriksøkonomi
Tillegg: Enkelte virkninger av devalueringen

Tabellvedlegg

Diagramvedlegg

KONJUNKTURTENDENSENE I FEBRUAR 1978

I V e s t - E u r o p a er veksten i total produksjon og etterspørsel fortsatt svak. Industriproduksjonen, som var i nedgang utover våren og sommeren i fjor, endret seg lite i løpet av høstmånedene. Tallet på arbeidsløse er fremdeles svært høyt i de aller fleste land, men har gått noe ned i Frankrike. OECD regner med at en veksttakt i de europeiske medlemslandenes samlede bruttonasjonalprodukt på 4½ prosent er nødvendig for å hindre en ytterligere øking i arbeidsløsheten, men etter OECD's prognoser vil produksjonsstigningen bli bare 2½ prosent fra 1977 til 1978, hvis ikke den økonomiske politikken legges om. Investeringssetterspørselen gir vekstimpulser i Vest-Tyskland og kanskje også i Storbritannia, men viser svikt i Frankrike og Italia. Den private konsumetterspørselen er bare i svak oppgang. Prisstigningen er fremdeles svært høy, men avtok i andre halvår i fjor.

I S a m b a n d s s t a t e n e derimot er produksjon og etterspørsel i klar oppgang. Både investeringssetterspørselen og konsumetterspørselen gir vekstimpulser, og industriproduksjonen fortsetter å øke. Veksttaket i investeringene er likevel forholdsvis lav, den høye kapasitetsutnyttningen tatt i betraktning.

I J a p a n er både konsum- og investeringssetterspørsel i stigning, og industriproduksjonen har tatt seg noe opp igjen etter stagnasjonen siste vår og sommer.

I S t o r b r i t a n n i a gir nå konsumetterspørselen, og trolig også investeringssetterspørselen, vekstimpulser. Derimot viser utenlandsetterspørselen en viss svikt. Bruttonasjonalproduktet økte med nær 3 prosent (sesongkorrigert årlig rate) fra andre til tredje kvartal i fjor, men industriproduksjonen er fortsatt i stagnasjon. Prisstigningen har avtatt betydelig.

Industriproduksjonen nådde et toppunkt vinteren 1977, og har siden endret seg lite. Andelen av foretak som har full kapasitetsutnyttning, har vært synkende siden årsskiftet 1976/77. Høsten 1977 var det bare om lag 30 prosent av bedriftene som utnyttet hele produksjonskapasiteten.

Tallet på arbeidsløse økte betydelig fra våren til høsten i fjor, men har siden holdt seg om lag uendret. I januar i år var det registrert 1 550 000 arbeidsløse. Arbeidsløshetsprosenten var da 6,5, mot 6,1 ett år tidligere. Tallet på ledige plasser endret seg lite gjennom 1977.

Volumet av industriens investeringer i fast realkapital steg, etter OECD's anslag, med om lag 7 prosent fra 1976 til 1977. Etter en undersøkelse fra siste årsskifte ventet det britiske industridepartementet en øking på 10-13 prosent fra 1977 til 1978, mens tilsvarende undersøkelser fra september og juni i fjor tydet på en sterkere vekst i 1978, henholdsvis 12-17 prosent og 20 prosent.

Volumet av de samlede bruttoinvesteringene i fast realkapital gikk derimot ned med hele 7 prosent fra 1976 til 1977 etter OECD's anslag. Dette skyldtes i første rekke en kraftig svikt i de offentlige investeringene og i de private boliginvesteringene i første halvår i år. Etter OECD's prognoser vil boliginvesteringene ta seg kraftig opp igjen i begynnelsen av 1978. Alt i alt venter organisasjonen en volumvekst i de samlede bruttoinvesteringene i fast realkapital på 3½ prosent fra 1977 til 1978, enda veksttaket i ordretilgangen til investeringsvareindustrien fra innenlandske kunder har avtatt betydelig.

Konsumetterspørselen er økende. Detaljomsetningsvolumet nådde et bunnpunkt i fjor vår, og har siden stort sett vært i oppgang. Volumet av det private konsumet, som gikk kraftig ned i første halvår i fjor, økte med nær 4 prosent (sesongkorrigert årlig rate) fra første til andre halvår i fjor etter OECD's anslag. På bakgrunn av tidligere vedtatte skattelettelser (se Konjunkturtendensene for november i fjor) og en betydelig øking i de personlig disponible realinntekter i fjerde kvartal i fjor, skulle det være grunn til å vente fortsatt vekst i konsumetterspørselen. OECD regner med en volumøkning på nær 3 prosent i det private konsumet fra 1977 til 1978.

Prikkstigningen avtok kraftig utover sommeren og høsten i fjor. Våren 1977 var konsumprisindeksen om lag 17 prosent høyere enn ett år tidligere, mens den tilsvarende prisøkningen bare var 12 prosent i desember. Stigningstaket det siste halvåret, fra juni til desember, var kommet ned i bare 5-6 prosent årlig rate. Også lønnsøkningen har avtatt kraftig; i november i fjor var gjennomsnittlig

ukelønssats for industriarbeidere bare 3,4 prosent høyere enn ett år tidligere, mens veksttakten ved inngangen til 1977 var i underkant av 10 prosent.

Utenlandsetterspørselen er i stagnasjon eller svak nedgang. Volumet av vareeksporten (sesongkorrigert) var økende fram til i fjor sommer, men har siden vist svikt. Det gikk noe ned fra tredje til fjerde kvartal. Volumet av vareimporten (sesongkorrigert) viste store svingninger fra måned til måned utover i andre halvår i fjor, men trolig med en underliggende tendens til stagnasjon.

I V e s t - T y s k l a n d gir investeringsetterspørselen og utenlandsetterspørselen vekstimpulser, mens konsumetterspørselen viser svikt etter detaljomsetningen å dømme. Prisstigningen avtok noe i andre halvår i fjor. Volumet av bruttonasjonalproduktet økte med bare 2 prosent (sesongkorrigert årlig rate) fra første til andre halvår 1977. OECD venter en vekst på 3 1/4 prosent fra 1977 til 1978.

Industriproduksjonen var i stagnasjon eller svak nedgang gjennom våren og sommeren i fjor, men tok seg noe opp igjen utover høsten. I september-november var den sesongkorrigerede produksjonsindeksen om lag 1 prosent høyere enn i foregående tremånedersperiode. Produksjonsutviklingen i fjor høst varierte betydelig mellom de ulike industrigrener; produksjonen av råvarer og halvfabrikat var i nedgang, mens produksjonsindeksene for investeringsvareindustrien og forbruksvareindustrien pekte oppover.

Tallet på arbeidsløse økte noe utover våren i fjor, men har siden stort sett holdt seg uendret. Ved utgangen av desember var det registrert om lag 1,1 million arbeidsløse, og arbeidsløshetsprosenten var 4,8, den samme som ett år tidligere. Tallet på ledige plasser endret seg lite gjennom fjoråret.

Investeringssetterspørselen er i klar oppgang, etter ordrestatistikken å dømme. Volumet av nye ordrer til investeringsvareindustrien fra innenlandske kunder gikk ned fra høsten 1976 til sommeren 1977, men tok seg kraftig opp igjen utover høsten i fjor. OECD venter at de private investeringene i fast realkapital utenom boliger, som viste svikt i andre halvår i fjor, vil øke med 5 prosent (sesongkorrigert årlig rate) både i første og andre halvår i år. For de samlede bruttoinvesteringene i fast realkapital venter organisasjonen en volumvekst på 4 prosent fra 1977 til 1978.

Konsumetterspørselen er i stagnasjon etter detaljomsetningen å dømme. Detaljomsetningsvolumet (sesongkorrigert) var noe lavere i august-oktober enn i foregående tremånedersperiode. OECD venter likevel en volumvekst i det private konsumet på vel 3 prosent fra 1977 til 1978.

Prisstigningen avtok noe utover i andre halvår i fjor. I desember var konsumprisindeksen 3,5 prosent høyere enn ett år tidligere, mens stigningstakten det siste halvåret hadde kommet ned i 2-3 prosent årlig rate. Engrosprisene lå ved utgangen av 1977 på om lag samme nivå som ett år tidligere. Gjennomsnittlig timefortjeneste i industrien var i oktober i fjor nær 7 prosent høyere enn ett år tidligere.

Utenlandsetterspørselen var i oppgang utover høsten i fjor. I august-oktober var volumet av vareeksporten (sesongkorrigert) 3 prosent høyere enn i mai-juli. Også vareimporten pekte oppover, men veksttakten var moderat; volumet av vareimporten (sesongkorrigert) økte i samme tidsrom bare med vel 1 prosent. OECD venter en øking i volumet av både vareeksporten og vareimporten på 5 prosent fra 1977 til 1978, om lag samme vekst som fra 1976 til 1977.

I F r a n k r i k e er både konsumetterspørselen og utenlandsetterspørselen i oppgang, men investeringsetterspørselen viser svikt. Industriproduksjonen stagnerer, og prisstigningen er fortsatt sterk. OECD venter en volumvekst i bruttonasjonalproduktet på vel 3 prosent fra 1977 til 1978.

Industriproduksjonen nådde et toppunkt vinteren 1976/77 og var i nedgang utover våren og sommeren. Men i fjor høst viste nedgangen tegn til å stanse opp; den sesongkorrigerede produksjonsindeksen var om lag uendret fra juni-august til september-november etter foreløpige oppgaver. Etter det franske statistiske sentralbyrås (INSEE's) prognoser vil industriproduksjonen øke utover i første halvår i år.

Tallet på arbeidsløse økte sterkt fra årsskiftet 1976/77 fram til sensommeren i fjor, men gikk noe ned utover høsten. Ved utgangen av november var det registrert 1 055 000 arbeidsløse (sesongkorrigert), om lag 150 000 færre enn i juli-august, men vel 100 000 flere enn ett år tidligere.

Volument av de private investeringene i fast realkapital utenom boliger gikk ned i andre halvår i fjor etter OECD's anslag. På grunn av den lave kapasitetsutnyttningen i en rekke industrigrener venter ikke OECD noe sterkt oppsving i investeringsetterspørselen i 1978 og regner med at de private realinvesteringer (utenom boliger) bare vil øke med $\frac{1}{2}$ prosent fra 1977 til 1978. Tidligere vedtatte investeringsprosjekter peker derimot i retning av en betydelig sterkere vekst i de offentlige investeringene i 1978 enn i 1977. Alt i alt venter derfor OECD en vekst i de samlede realinvesteringer på vel 1 prosent fra 1977 til 1978.

Volument av det private konsumet (sesongkorrigert) økte med 1,3 prosent fra 2. til 3. kvartal i fjor. OECD venter en vekst på 3 prosent fra 1977 til 1978.

Prisstigningen er fortsatt sterk. I desember i fjor var konsumprisindeksen 9 prosent høyere enn ett år tidligere. Stigningstakten gjennom det siste halvåret, fra juni til desember, var noe lavere etter ukorrigerte oppgaver. Gjennomsnittlig timefortjeneste i det private næringsliv var vel 12 prosent høyere i oktober i fjor enn ett år tidligere.

Verdien av vareeksporten var i oppgang i fjor høst, og økte med nær 6 prosent fra juni-august til september-november etter sesongkorrigerte oppgaver. Verdien av vareimporten steg noe svakere (2,2 prosent).

I I t a l i a er konjunkturbildet preget av svak utvikling i produksjon og etterspørsel; både konsumetterspørselen og investeringsetterspørselen viser svikt, og bruttonasjonalproduktet (sesongkorrigert) lå, etter OECD's anslag, på samme nivå i andre halvår i fjor som i første. Men prisstigningen har avtatt, og OECD venter at produksjonen vil ta seg noe opp igjen i første halvår i år.

Industriproduksjonen gikk kraftig ned utover våren og forsommeren i fjor, og i tredje kvartal var den sesongkorrigerte produksjonsindeksen hele 8-9 prosent lavere enn i første kvartal. Men utover høsten tok produksjonen seg noe opp igjen, og i september-november var indeksen etter foreløpige oppgaver vel 2 prosent høyere enn i foregående tremånedersperiode.

Tallet på arbeidsløse holder seg svært høyt. Etter en utvalgsundersøkelse foretatt i oktober i fjor var det 1,6 millioner arbeidsløse. Arbeidsløshetsprosenten var 7,4.

Etter OECD's anslag gikk volumet av bruttoinvesteringene i fast realkapital kraftig ned fra første til andre halvår i fjor. Organisasjonen venter at svikten vil fortsette utover i 1978, og at volumet av bruttoinvesteringene vil bli vel 4 prosent (sesongkorrigert årlig rate) lavere i første halvår i år enn i andre halvår i fjor.

Veksttakten i konsumetterspørselen avtok utover i 1977, og etter OECD's anslag var volumet av det private konsumet (sesongkorrigert) om lag uendret fra første til andre halvår. Etter OECD's prognoser vil konsumetterspørselen øke utover i 1978.

Prisstigningen har vært avtakende siden i fjor vinter. I desember var konsumprisindeksen om lag 15 prosent høyere enn ett år tidligere, men stigningstakten har det siste halvåret, fra juni til desember, kommet ned i 11-12 prosent etter foreløpige og ukorrigerte oppgaver. Også lønnsstigningen avtok utover våren og sommeren i fjor. I oktober var gjennomsnittlig timefortjeneste i industrien nær 24 prosent høyere enn ett år tidligere, mot en stigningstakt på hele 35 prosent 6-7 måneder tidligere.

Verdien av vareeksporten var i sterk oppgang fram til sommeren i fjor, men viste svikt utover høsten. I september-november var eksportverdien (sesongkorrigert) nær 3 prosent lavere enn i foregående tremånedersperiode. Importverdien var i nedgang utover sommeren i fjor, men tok seg noe opp igjen mot slutten av 1977. OECD venter en vekst i eksport- og importvolumet på henholdsvis $4\frac{1}{2}$ prosent og 3 prosent fra 1977 til 1978.

I S v e r i g e viser både konsumetterspørselen og investeringsetterspørselen svikt, og bruttonasjonalproduktet gikk ned med hele 2,4 prosent fra 1976 til 1977. Det svenske finansdepartementet venter en volumvekst i bruttonasjonalproduktet på bare 0,2 prosent fra 1977 til 1978. Utenriksregnskapet viser høye underskott, og svensk eksportindustri fortsatte å tape markedsandeler i 1977.

Industriproduksjonen var i nedgang fra sommeren 1976 til forsommeren 1977, men tok seg noe opp igjen utover sensommeren og høsten i fjor. Den sesongkorrigerte produksjonsindeksen økte med 1,3

prosent fra juni-august til september-november. Det svenske finansdepartementet regner med at industriproduksjonen i fjor var 4-5 prosent lavere enn året før, og at den ikke vil endre seg vesentlig fra 1977 til 1978.

Tallet på arbeidsløse var økende i andre halvår i fjor, men er fortsatt forholdsvis lavt. I desember i fjor var det kommet opp i 77 000. Arbeidsløshetsprosenten var 1,9, mot 1,5 ett år tidligere. Den lave arbeidsløsheten sammenliknet med andre vesteuropeiske land har blant annet sammenheng med de svært omfattende arbeidsmarkedstiltak den svenske regjeringen har satt i verk som et ledd i motkonjunkturpolitikken. I tredje kvartal i fjor mottok om lag 150 000 arbeidsplasser støtte.

Volumet av bruttoinvesteringene i fast realkapital gikk ned i 1977 for tredje året på rad og var 3,5 prosent lavere enn ett år tidligere etter foreløpige nasjonalregnskapstall. Sterkest var nedgangen i industri og i jordbruk, skogbruk og fiske, henholdsvis 15,5 prosent og 11,5 prosent. Konjunkturinstituttet venter at svikten i industriinvesteringene vil fortsette i 1978, og at nedgangen vil være like sterk som i 1977. For de samlede realinvesteringene ventes en volumnedgang på 2 prosent fra 1977 til 1978.

Volumet av det private konsumet (sesongkorrigert) gikk ned i de to første kvartaler av 1977, men endret seg lite fra andre til tredje kvartal. Konjunkturinstituttet regner med at konsumet forbigående tok seg noe opp igjen i fjerde kvartal. I så fall ble volumet av det private konsumet vel 1 prosent lavere i 1977 enn i 1976. De personlige disponible realinntektene økte med om lag 1,5 prosent i samme periode, men sparekvoten gikk opp. Konjunkturinstituttet venter at volumet av det private konsumet vil gå ned med 1 prosent fra 1977 til 1978.

Prisstigningen er fortsatt sterk, men veksttakten har ikke tiltatt vesentlig når en ser bort fra forhøyelsen av merverdiavgiftssatsen i fjor sommer. I desember i fjor var konsumprisindeksen 12,6 prosent høyere enn ett år tidligere. Gjennomsnittlig timefortjeneste i industri og bergverk var i oktober i fjor nær 9 prosent høyere enn ett år tidligere.

Eksportvolumet (eksportverdien deflatert med en enhetsverdiindeks) gikk ned med 2 prosent fra 1976 til 1977 etter Konjunkturinstituttets anslag, men var trolig høyere i andre enn i første halvår i fjor. Både eksporten av råvarer og verkstedprodukter gikk ned fra 1976 til 1977, mens eksporten av papir og stål økte. Beregninger Konjunkturinstituttet har foretatt viser at eksporten av bearbeidde varer (som utgjør om lag tre fjerdedeler av den samlede eksporten) fortsatte å tape markedsandeler i 1977, men i et lavere tempo enn i 1975 og 1976. Veksten i Sveriges eksportmarkeder for bearbeidde varer ble anslått til 4,5 prosent fra 1976 til 1977, mens Sveriges eksport var om lag uendret i samme periode. - Også importen viste svikt i 1977, og nedgangen var betydelig sterkere enn for eksporten; volumet av vareimporten gikk ned med hele 5,5 prosent fra 1976 til 1977. Særlig gikk importen av verkstedprodukter og metaller sterkt ned, i første rekke som følge av svikten i investeringsetterspørselen og reduksjonen av industriens varelagre i 1977. Sesongkorrigerte verdioppgaver tyder likevel på et visst oppsving i vareimporten utover høsten i fjor.

Driftsregnskapet overfor utlandet viste et underskott på 16,1 milliarder svenske kroner i 1977, mot 10,5 milliarder i 1976. Etter det svenske finansdepartementets prognoser vil underskottet endre seg lite fra 1977 til 1978.

Regjeringen la i januar fram sitt forslag til statsbudsjett for finansåret 1978/79 (fra 1. juli 1978 til 30. juni 1979). Forslaget har en total utgiftsside på 151,6 milliarder svenske kroner, 5 prosent høyere enn det antatte regnskapsresultat for inneværende budsjettår, og er gjort opp med et underskott på 32,2 milliarder svenske kroner. Underskottet i budsjettåret 1977/78 anslås til 33,2 milliarder svenske kroner.

I S a m b a n d s s t a t e n e fortsetter konjunkturoppgangen i høyt tempo; samlet etterspørsel utenom lager økte med hele 6,8 prosent (sesongkorrigert årlig rate) fra tredje til fjerde kvartal i fjor, men på grunn av lagervariasjoner økte volumet av bruttonasjonalproduktet med bare 4,2 prosent. Industriproduksjonen er fortsatt i oppgang, og både konsumetterspørselen og investeringsetterspørselen gir vekstimpulser.

Industriproduksjonen har gjennomgående vært i oppgang siden våren 1975. Fra tredje til fjerde kvartal i fjor økte den sesongkorrigerte produksjonsindeksen med vel 3 prosent årlig rate. Den

gjennomsnittlige kapasitetsutnyttning i industrien, som i fjor vår hadde kommet opp i 83 prosent, endret seg lite utover i andre halvår 1977, men var likevel bare 4-5 prosentpoeng lavere enn under forrige konjunkturtopp. Etter ordrestatistikken å dømme vil veksttakten i industriproduksjonen holde seg godt oppe også utover i 1978; verdien av nye ordrer til industrien økte med hele 6 prosent fra tredje til fjerde kvartal i fjor etter sesongkorrigerte oppgaver.

Arbeidsløshetsprosenten gikk ned i månedene omkring siste årsskifte, og var i januar i år 6,3 prosent (sesongkorrigerte oppgaver), mot 6,9 prosent og 7,3 prosent henholdsvis et halvt og ett år tidligere. Tallet på arbeidsløse (sesongkorrigert) var 6,2 millioner i januar i år. Tallet på sivilt sysselsatte fortsetter å øke betydelig, og var i januar hele 4,9 prosent høyere enn ett år tidligere.

Verdien av ordretilgangen til investeringsvareindustrien økte sterkt fram mot siste årsskifte, med hele 9,7 prosent fra tredje til fjerde kvartal i fjor. Høy kapasitetsutnyttning i industrien, og høye fortjenestemarginer peker også i retning av et oppsving i investeringsetterspørselen. Men flere private undersøkelser tyder på at bedriftene bare planlegger en forholdsvis moderat øking i realinvesteringene i 1978, og det amerikanske handelsdepartementet venter nå en investeringsvekst på 4,5 prosent i volum fra 1977 til 1978.

Konsumetterspørselen tok seg kraftig opp igjen mot slutten av 1977 etter oppgaver over detaljomsetningen å dømme. Detaljomsetningsvolumet økte med hele 2,7 prosent (sesongkorrigert) fra tredje til fjerde kvartal i fjor, etter å ha stagnert utover våren og sommeren.

Prisstigningen ble trolig noe svakere mot slutten av fjoråret. I desember var riktignok konsumprisindeksen 6,8 prosent høyere enn ett år tidligere, men stigningstakten det siste halvåret, fra juni til desember, var om lag 2 prosentpoeng lavere regnet som årlig rate. Veksttakten i lønningene endret seg derimot lite. I desember i fjor var gjennomsnittlig timefortjeneste i industrien vel 9 prosent høyere enn i desember 1976.

Både verdien av vareeksporten og vareimporten nådde et toppunkt i fjor sommer, og gikk noe ned utover høsten. Men en vesentlig del av svikten i utenrikshandelen skyldes trolig streiken ved en rekke av de større amerikanske havnene i fjor høst. Kursen på dollar gikk kraftig ned i månedene før siste årsskifte. I midten av desember i fjor var dollarkursen, regnet i SDR, om lag 4 prosent lavere enn ett år tidligere.

Presidenten la i slutten av januar fram sitt forslag til statsbudsjett for finansåret 1979 (perioden 1. oktober 1978 til 30. september 1979). Budsjettforslaget, som også innebærer en gjennomgående nedjustering av skattesatsene, hadde en total utgiftsside på 500 milliarder dollar, mot 462 milliarder dollar i inneværende budsjettår. Budsjettet er gjort opp med et underskott på vel 60 milliarder dollar, om lag like store som i inneværende budsjettår.

Også i J a p a n er både konsumetterspørselen og investeringsetterspørselen i oppgang, men veksttakten er forholdsvis svak. Industriproduksjonen har tatt seg noe opp igjen. Prisstigningen avtok sterkt utover sommeren og høsten i fjor. Bruttonasjonalproduktet økte etter OECD's anslag med 6 prosent fra 1976 til 1977, men OECD venter at stigningstakten vil bli noe lavere i 1978.

Industriproduksjonen var i stagnasjon utover våren og sommeren i fjor, men tok seg noe opp igjen fram mot årsskiftet 1977/78. I oktober-desember i fjor var den sesongkorrigerte produksjonsindeksen nær 2 prosent høyere enn i foregående tremånedersperiode. Investeringsvareproduksjonen var i sterk oppgang, mens produksjonen av varige konsumvarer og halvfabrikat gikk ned. Produksjonen av ikke-varige konsumvarer stagnerte.

Tallet på arbeidsløse endret seg lite utover sommeren og høsten i fjor, men var noe høyere enn ved årsskiftet 1976/77. I november i fjor var 1 110 000 arbeidsløse etter ukorrigerte oppgaver. Arbeidsløshetsprosenten var 2,0.

Verdien av nye ordrer til investeringsvareindustrien viste store svingninger fra måned til måned utover sommeren og høsten i fjor, men med en gjennomgående tendens til stagnasjon. OECD venter likevel at volumet av de private investeringene utenom boliger vil øke med vel 2 prosent (sesongkorrigert årlig rate) fra andre halvår i fjor til første halvår i år. For boliginvesteringene regner OECD derimot med betydelig øking, vesentlig på grunn av økt offentlig støtte og lettere kreditttilgang.

Offentlige investeringer økte med vel 15 prosent (sesongkorrigert årlig rate) fra første til andre halvår i fjor, og stigningen vil trolig fortsette i første halvår i år. Alt i alt venter OECD en vekst i de samlede bruttoinvesteringene på 7 prosent fra 1977 til 1978.

Konsumetterspørselen er i oppgang. Etter OECD's anslag økte volumet av det private konsumet med $5\frac{1}{2}$ prosent (sesongkorrigert årlig rate) fra første til andre halvår i fjor, men organisasjonen venter at veksttakten vil gå noe ned i første halvår i år.

Prisstigningen avtok betydelig utover i andre halvår i fjor. I desember var konsumprisindeksen bare 4,8 prosent høyere enn ett år tidligere, mens den tilsvarende stigningstakten våren 1977 var om lag 9 prosent.

Verdien av vareeksporten var i nedgang utover sommeren og høsten i fjor; på grunn av den sterke oppskrivningen av yen i fjor gikk eksportprisene (målt i yen) ned. Volumet av vareeksporten var trolig i stagnasjon eller svak oppgang. OECD venter at volumet av vareeksporten vil øke moderat i første halvår i år. Også verdien av vareimporten gikk ned i fjor høst, og etter OECD's anslag var importvolumet (sesongkorrigert) lavere i andre halvår enn i første halvår. OECD regner med at også importvolumet vil ta seg opp igjen i første halvår i år.

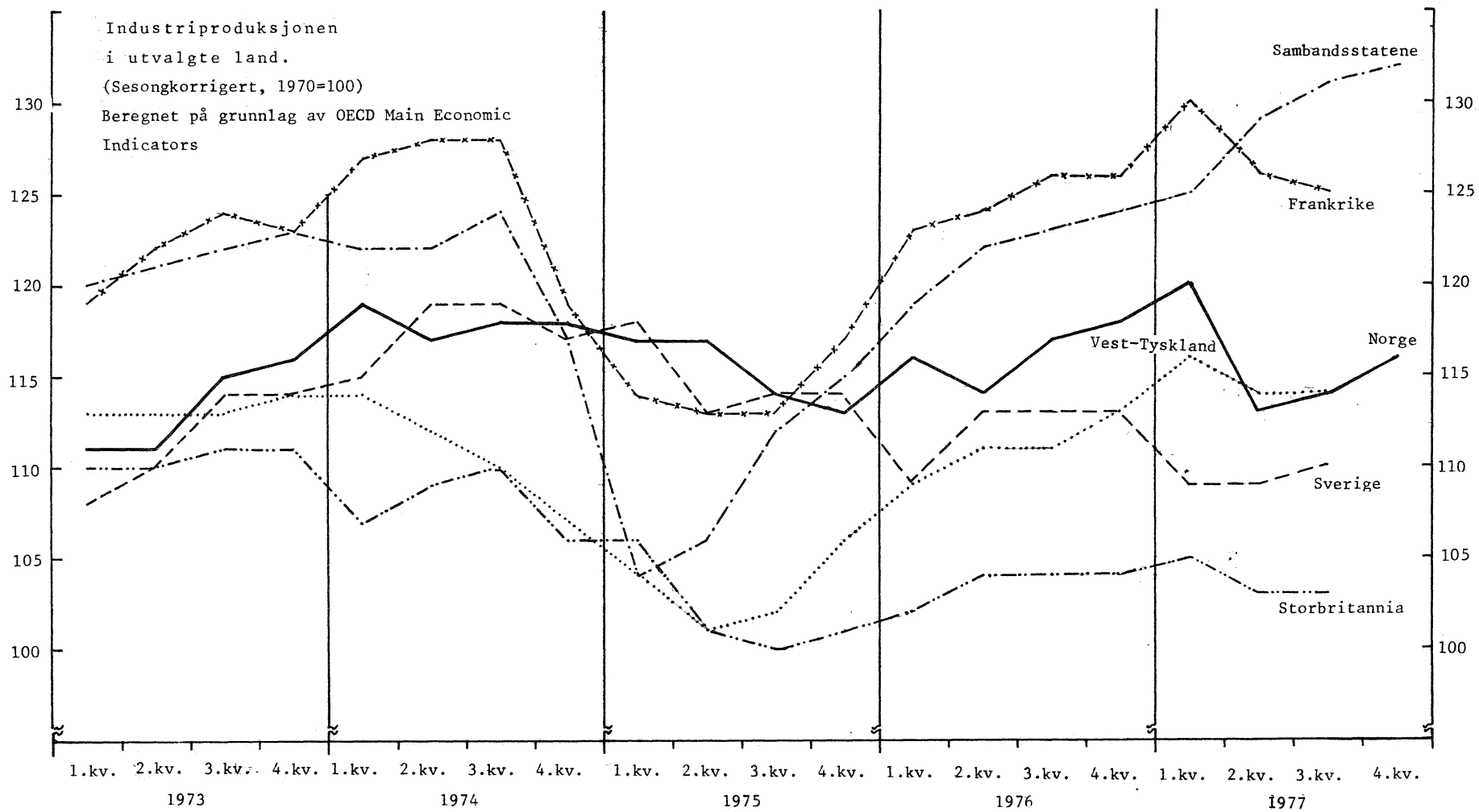
BRUTTONASJONALPRODUKT I UTVALGTE LAND

Prosentvis endring fra foregående år

	1972	1973	1974	1975	1976	1977 anslag	1978 prognose
Danmark	$4\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$-\frac{1}{2}$	5,0	- 1/2	1
Frankrike	$5\frac{1}{2}$	$5\frac{1}{2}$	4	-1	5,2	3	3 1/4
Italia	3	$6\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	$-3\frac{1}{2}$	5,6	2	1
Japan	$8\frac{1}{2}$	10	-1	2	6,3	6	5
Norge	5	4	$5\frac{1}{2}$	3	6,0	4 1/4	6
Sambandsstatene	6	$5\frac{1}{2}$	-2	-2	6,0	4 3/4	4 1/4
Storbritannia	$2\frac{1}{2}$	$5\frac{1}{2}$	1	-2	2,1	1/4	3
Sverige	$2\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	4	1	1,5	-2,4 ¹⁾	0,2 ¹⁾
Vest-Tyskland	$3\frac{1}{2}$	5	$\frac{1}{2}$	-3	5,7	2 3/4	3 1/4

Kilde: OECD.

1) Det svenske finansdepartementet/Konjunkturinstitutet.



I Norge er konjunkturbildet fremdeles forholdsvis variert. Utenlandsetterspørselen er fortsatt svak, den konjunkturbestemte innenlandske investeringsetterspørselen er i stagnasjon eller begynnende tilbakegang, og veksten i konsumetterspørselen er trolig temmelig moderat. Produksjonen i industrien endrer seg lite, og ordreservene ligger svært lavt og er synkende for viktige industrigrupper. Men på den annen side er aktiviteten i enkelte andre viktige næringer, bl.a. bygge- og anleggsvirksomhet, høy og til dels stigende. Bruttonasjonalproduktet regnet uten oljeutvinning er trolig fortsatt i oppgang, men veksttakten er moderat. Sesongkorrigerte tall kan tyde på at nedgangen i arbeidsløsheten nå har stoppet opp, men arbeidsmarkedet sett under ett er fortsatt stramt. En må alt i alt regne med at kontraktive impulser vil prege konjunkturutviklingen utover vinteren og våren i noe sterkere grad enn hittil. Devalueringen av norske kroner med 8 prosent overfor de andre valutaene i slangesamarbeidet er omtalt i eget avsnitt sist i tekstdelen om Norge.

Industriproduksjonen var stort sett i stagnasjon gjennom 2. halvår i fjor, etter markert nedgang i vårmånedene. Det sesongkorrigerte indekstallet viste riktignok sterk stigning fra november til desember og trakk gjennomsnittet for 4. kvartal en god del opp, slik at den sesongkorrigerte produksjonsindeksen for industrien viste en øking på 2 prosent fra 3. til 4. kvartal. Men denne betydelige stigningen må ses på bakgrunn av at julaften og 1. juledag falt på henholdsvis lørdag og søndag i 1977, og de produksjonsmessige virkninger av dette blir ikke fanget opp av Byråets vanlige sesongkorrigering. Om vi korrigerer også for dette forhold, viser produksjonsindeksen bare ubetydelig endring fra 3. til 4. kvartal. Alt i alt tyder tallene på en konjunkturbestemt tendens til fortsatt stagnasjon i industriproduksjonen.

Det er fremdeles eksportvareproduksjonen som viser sterkest svikt; delindeksen gikk ned med 1,1 prosent fra 3. til 4. kvartal (se tabell 1). Investeringsproduksjonen - og særlig konsumvareproduksjonen - holdt seg derimot bedre oppe. Også delindeksene er naturligvis påvirket av det relativt store tallet på arbeidsdager i julen i 1977, og vekstratene for 4. kvartal i fjor i tabell 1 gir derfor neppe et riktig bilde av den underliggende konjunkturbestemte tendens; for eksportvareproduksjonen peker denne trolig sterkere nedover og for investerings- og konsumvareproduksjonen svakere oppover enn tallene i tabell 1 gir inntrykk av.

I kraftforsyning økte produksjonen med hele 17 prosent fra 3. til 4. kvartal, mens produksjonen i gruvedrift gikk ned med vel 7 prosent. Ingen av de sesongkorrigerte tallene omfatter utvinning av olje og gass.

Etter ukorrigerte tall lå industriproduksjonen 1 prosent lavere i 4. kvartal 1977 enn i samme kvartal året før. Om oljeutvinning m.v., bergverksdrift og kraftforsyning regnes med, viser tallene derimot en øking på hele 5,9 prosent i samme tidsrom. I bergverksdrift regnet inklusive olje- og gassutvinning økte produksjonen med hele 43 prosent, mot en nedgang på 5 prosent når olje- og gassutvinning holdes utenfor.

I den forrige oversikten over konjunkturtendensene i Norge (oktober 1977) ble det antydning at den sesongkorrigerte kurven for tallet på registrerte arbeidsløse - som da hadde vært i nedgang siden årsskiftet 1975/76 - var i ferd med å flate ut. De tall som senere foreligger - til og med januar - kan tyde på at arbeidsløsheten passerte et konjunktorelt bunnpunkt i fjor høst. Dette innebærer imidlertid ikke at en sterk oppgang i arbeidsløsheten må påregnes i de nærmeste månedene framover; fylkesarbeidskontorene venter at den fortsatt vil ligge på et lavt nivå fram til sommeren.

Bunnpunktet for arbeidsløsheten ble trolig passert vel to kvartaler etter konjunkturtoppen for industriproduksjonen. Dette er ikke overraskende; erfaringene fra siste 20-årsperiode viser at bunnpunktene for arbeidsløsheten stort sett blir passert noe senere enn topppunktene for industriproduksjonen - i gjennomsnitt 1,5 kvartaler senere. De sesongkorrigerte tallene for ledige plasser passerte toppen allerede i fjor sommer eller høst, etter stort sett å ha vært i oppgang siden sommeren 1975.

Likevel er arbeidsmarkedet sett under ett fortsatt stramt; arbeidsmarkedets stramhetsindikator var i gjennomsnitt for 4. kvartal i fjor 51, mot 44 i samme kvartal året før.

Ved utgangen av januar i år var 22 200 personer registrert som helt arbeidsløse. Dette var 950 færre enn på samme tid i fjor. Arbeidsløshetsprosenten var 1,5 ved utgangen av januar i år, dvs. like lav som i januar 1977.

Byggevirksomheten var i 4. kvartal i fjor noe større enn i samme kvartal i de nærmest foregående årene. Samlet areal av bygg i arbeid lå ved utgangen av 1977 noe høyere enn ett år tidligere. Stigningen i løpet av 1977 var særlig sterk for bygg i varehandel, bank og forsikring, men også boligareal under arbeid økte betydelig. - Igangsettingen av nye bygg var derimot noe lavere i 4. kvartal i fjor enn i 4. kvartal 1976. Nedgangen omfattet de fleste hovedgrupper av bygg. For boliger gikk igangsatt areal noe opp. - Samlet fullført areal lå i 4. kvartal i fjor på om lag samme nivå som ett år tidligere. Arealet av fullførte industribygg m.v. viste sterk øking, mens fullført boligareal gikk betydelig ned.

De siste oppgavene fra ordrestatistikken som tidligere er omtalt i Konjunkturtrendene, og som gjaldt 2. kvartal i fjor (se KT for august 1977, side 9), tydet på at den konjunkturbestemte innenlandske investeringsetterspørselen ikke endret seg vesentlig utover våren og sommeren i fjor. Også ordrestatistikken for 3. kvartal gav inntrykk av en forholdsvis stabil innenlandsk investeringsetterspørsel, men svikt i utenlandsetterspørselen. Ordrestatistikken for 4. kvartal i fjor, som nå foreligger, gir inntrykk av at den innenlandske investeringsetterspørselen heller ikke endret seg mye i de siste månedene av 1977, men tallene kan kanskje tyde på en tendens til en viss svikt i den konjunkturbestemte investeringsetterspørselen; verdien av ordretilgangen fra innenlandske kunder til investeringsvareindustrien (produksjon av verkstedprodukter utenom skip og oljerigger) lå bare 4 prosent høyere i 4. kvartal i fjor enn ett år tidligere, og trolig litt lavere regnet i volum. Den vanlige stigningen i ordretilgangen til denne del av industrien fra 3. kvartal til 4. kvartal var betydelig svakere i fjor enn i de tre foregående år. - Ser vi på de enkelte industrigruppene innenfor verkstedindustri gikk den innenlandske ordretilgangen ned fra 4. kvartal 1976 til 4. kvartal 1977 både for metallvareindustrien og elektroteknisk industri (med henholdsvis 3,8 prosent og 0,7 prosent regnet i verdi), mens maskinindustrien bare viste svak øking (+0,4 prosent).

Samlet ordretilgang til skipsverftene økte med hele 80 prosent, vesentlig som følge av en svært sterk stigning i ordretilgangen fra innenlandske kunder. Stigningen var ellers ikke konjunkturbestemt, men må ses i sammenheng med de hjelpetiltak myndighetene har satt i verk, bl.a. kreditt- og skattelettelser. Den sterke stigningen må også ses på bakgrunn av at ordretilgangen i 4. kvartal 1976 lå på et uvanlig lavt nivå.

Inngangen av nye eksportordrer til primær jern- og metallindustri og verkstedindustri sett under ett gikk ned med 7 prosent fra 4. kvartal 1976 til 4. kvartal 1977. Nedgangen kan tilskrives markert svikt i ordretilgangen fra utlandet til primær jern- og metallindustri (-22 prosent); ordretilgangen fra utlandet til verkstedindustrien sett under ett holdt seg bedre oppe (+10 prosent), i første rekke som følge av betydelig stigning i utenlandsordrene til maskinindustrien; både for metallvareindustri og elektroteknisk industri gikk tilgangen på nye eksportordrer ned.

Samlet ordretilgang til kjemisk råvareindustri lå noe høyere i verdi i 4. kvartal i fjor enn i 4. kvartal 1976, mens ordretilgangen både til tekstilindustrien og bekledningsindustrien gikk noe ned.

Ordreservene for produksjon av metaller og verkstedprodukter sett under ett endret seg lite fra utgangen av 1976 til utgangen av 3. kvartal 1977, etter stort sett ubrutt nedgang siden sommeren 1974. Men i løpet av 4. kvartal i fjor gikk de igjen ned - med hele 8 prosent. Ved utgangen av 1977 lå de lavere enn noengang tidligere så langt en har sammenliknbare tall (tilbake til 1. kvartal 1973).

Etter utviklingen i detaljomsetningen å dømme ble veksttakten i konsumetterspørselen etter hvert betydelig avdempet utover i 2. halvår i fjor. En uvanlig sterk stigning i detaljomsetningsindeksen i desember trakk imidlertid gjennomsnittstallet for 4. kvartal opp, slik at detaljomsetningsvolumet steg med 2,0 prosent (sesongkorrigert) fra 3. til 4. kvartal. Det er likevel liten grunn til å tro at dette innebærer en endring i den underliggende, svært moderate veksttendensen; en nærmere analyse av tallene viser at det var økte bilkjøp som trakk desembertallet så sterkt i været, og disse gjenspeilte neppe i særlig grad endringer i private disponible inntekter eller i andre faktorer som påvirker konsumutviklingen på litt lengre sikt; det er grunn til i første rekke å se de store

bilkjøpene i desember på bakgrunn av varslet betydelig øking i bilavgiftene over årsskiftet. Frykt for kreditttilstrømming kan også ha virket inn.

Etter ukorrigerte tall lå detaljomsetningsvolumet 4,7 prosent høyere i 4. kvartal 1977 enn i samme kvartal året før og for 1977 under ett var økingen fra året før 5,3 prosent. Regnet i verdi økte omsetningen med 14,5 prosent fra 4. kvartal 1976 til 4. kvartal 1977. Delindeksen for motor-kjøretøyer og bensin steg i samme tidsrom med hele 26 prosent. (Se ellers tabell 4 for andre viktige produkter.)

De siste tallene for utenrikshandelen viser en klart fallende tendens for verdien av vareeksporten (utenom skip, oljeplattformer, råolje og gass) utover høsten og i vintermånedene, etter svak øking fra årsskiftet 1976/77 fram til sensommeren i fjor. For tremånedersperioden november-januar under ett lå eksportverdien hele 11,9 prosent lavere enn i foregående tremånedersperiode etter sesongkorrigerte oppgaver (se tabell 5).

Sett i forhold til samme periode ett år tidligere viste eksportverdien i november-januar (utenom skip, oljeplattformer m.v., råolje og gass) en nedgang på hele 7,0 prosent. Vareeksporten medregnet råolje, oljeplattformer og nye skip økte derimot med 1,7 prosent i samme tidsrom, særlig som følge av sterk stigning i eksporten av råolje.

Regnet i volum viste vareeksporten (uten skip, oljeplattformer m.v., råolje og gass) bare små endringer i de tre første kvartalene av 1977. Men fra 3. til 4. kvartal gikk den betydelig ned etter sesongkorrigerte oppgaver.

Mer detaljerte oppgaver for eksportverdien i 4. kvartal i fjor viser sterk stigning fra samme kvartal året før for fisk og fiskevarer, men sterk nedgang for bl.a. treforedlingsprodukter og metaller. Eksporten av kjemiske produkter endret seg lite.

Verdien av vareimporten (uten skip og oljeplattformer m.v.) var i sterk oppgang i de tre første kvartalene i fjor, men utover høsten og vinteren ble veksttakten betydelig svekket. Dette kan henge sammen både med svikten i vareeksporten (som har forholdsvis stort importinnhold) og med dempingen av veksttakten i den innenlandske konsum- og investeringsetterspørselen. Lagervariasjoner kan også spille inn. For tremånedersperioden november-januar sett under ett lå importverdien omtrent på samme nivå som i foregående tremånedersperiode. Fra tilsvarende tremånedersperiode i fjor var det en stigning på 10,9 prosent. Mer detaljerte verdioppgaver for 4. kvartal i fjor viser at importstigningen fra samme periode året før var sterk for biler. På den annen side steg importverdien for ikke-jernholdige metaller bare svakt, mens importen av jern og stål gikk sterkt ned.

Regnet i volum endret vareimporten (uten skip og oljeplattformer) seg lite fra 3. til 4. kvartal i fjor.

Tillegg: Enkelte virkninger av devalueringen

Den 10. februar ble den norske kronen skrevet ned med 8 prosent i forhold til sentralkursene for de valutaslag som deltar i det vesteuropeiske valutasamarbeidet. Dagen etter devalueringen lå kronekursen praktisk talt på toppnivå innenfor "valutaslangen", mens den i de siste par månedene før devalueringen hadde ligget i den nederste delen av "slangen" - gjennomgående rundt 1,5 prosent under toppnivå - og enda lavere like før devalueringen. Den faktiske devaluering av kronen overfor de andre valutaslag i slangen ble i første omgang bare rundt 6 prosent. Allerede neste dag hadde kronekursen sunket noe innenfor slangen, slik at den overfor de andre valutaslag i "slangen" lå om lag 7 prosent lavere enn i tiden før devalueringen. Kronekursen i forhold til alle valutaslag lå likevel bare 5-6 prosent lavere enn før devalueringen, fordi dollarkursen i mellomtiden hadde gått ned. Den mer lang-siktige utvikling vil komme til å avhenge dels av kronekursens bevegelser i forhold til sentralkursen i "slangen", dels av kursbevegelsen på de valutaslag som er knyttet sammen i det vesteuropeiske valutasamarbeid (først og fremst tyske mark) i forhold til andre valutaslag (bl.a. dollar og pund). En har i dag svært små muligheter for å forutse hvordan disse forhold vil utvikle seg på noe lengre sikt.

I beregningene nedenfor er det forutsatt at justeringen av sentralkursen for kronen vil vise seg å representere en devaluering på rundt 8 prosent.

Både prisutvikling, inntektsfordeling, produksjonsutvikling og disponeringen av produksjonsresultatet vil påvirkes av kronedevalueringen. Men pris-, inntekts- og produksjonsutviklingen vil også avhenge av en rekke andre faktorer. I denne sammenheng er det av betydning at kronenedskrivningen bare er en del av en økonomisk-politisk "pakke" med foreløpig delvis ukjent innhold, og med konsekvenser for bl.a. inntektsoppgjørene og etterspørselsutviklingen. Økonomiske prognoser for tiden framover må derfor bli svært usikre. Ved hjelp av det analyseverktøy som står til rådighet lar det seg imidlertid gjøre å anslå de isolerte virkninger av kronekursjusteringen. Slike anslag må bygge på visse forutsetninger. Spesielt er det å merke at det i det følgende vil bli sett bort fra mulige følger av devalueringen for lønnsutviklingen.

Et sentralt mål med devalueringen er å bedre Norges konkurranseevne ved å styrke inntektene i de konkurranseutsatte næringer. Hvis de øvrige norske næringer og inntektsgrupper ikke får kompensert for den prisstigningen som følger av devalueringen, nedenfor beregnet til 2,7 prosent, viser beregninger at eierinntekten i utekurrerende næringer utenom oljevirkosomhet og sjøfart trolig vil øke med 30-35 prosent (nær 0,3 milliarder kroner i 1977-priser). Hjemmekurrerende næringer bortsett fra skogbruk og fiske, vil få en eierinntektsøkning av størrelsesorden 20-25 prosent (nær 800 millioner kroner i 1977-priser). Disse beregningene bygger på rimelige forutsetninger om hvordan de konkurranseutsatte næringer utnytter de bedre konkurransevilkår.¹⁾ Anslagene gjelder totalvirkningen; vi har foreløpig få holdepunkter for å forutsi hvordan utslagene vil fordele seg over tid. Sannsynligvis vil det aller meste bli realisert i løpet av et par år.

Nedskrivningen av kronen vil føre til at de fleste importerte varer vil bli dyrere, regnet i norske kroner. Etter hvert som de dyrere varer kommer på markedet, vil dette - direkte og indirekte - slå ut i stigende priser innenlands. Totalvirkningen av dette på konsumprisindeksen kan anslås til om lag 2,1 prosent. Det er da bl.a. forutsatt konstante avansesatser og fortjenestemarginer i næringslivet, en forutsetning som - avhengig av den økonomiske politikk som vil bli ført - kan vise seg urealistisk.

1) I beregningene er det forutsatt at eksportbedriftene utenom sjøfart og olje gjennomgående senker prisene i utenlandsk valuta med 4 prosent og derved øker eksportvolumet med 6 prosent. Importprisene er forutsatt å øke med 8 prosent, prisene på de fleste konkurrerende norske varer med 4 prosent, og importandelen for disse er antatt å gå ned med 4 prosent. Hvis en devaluering skal gi tilsiktede virkninger, må de konkurranseutsatte næringer være i stand til å utnytte den konkurransemessige fordel som devalueringen innebærer, på relativt kort sikt. For tiden har vi et stramt arbeidsmarked. Kapasitetsutnyttningen er imidlertid lav i de fleste av de tradisjonelle eksportnæringene. I hjemmekurrerende næringer er kapasitetsutnyttningen gjennomgående høyere, men også her er det bedrifter som vil kunne utnytte devalueringen til å gjenvinne tapte markedsandeler. Mens devalueringen i alle tilfelle vil styrke disse næringers inntjeningssevne, vil utslaget i markedsandelen avhenge sterkt av hvordan arbeidsmarkedet vil utvikle seg.

Devalueringen vil videre medføre at konkurranseutsatte næringer vil få en styrket konkurranseposisjon overfor utenlandske produsenter på det norske markedet. Det kan tenkes at prisene på enkelte direkte konkurrerende norske varer, levert til det norske marked, vil gå opp i takt med devalueringen (8 prosent). For de andre konkurrerende norske varer har vi forutsatt at prisene på hjemmemarkedet vil bli satt opp med halvparten av dette (4 prosent). Disse prisøkningene vil, på tilsvarende måte som importprisøkningen, slå ut i konsumprisindeksen. Sluttvirkningen av dette er beregnet til om lag 0,6 prosentenheter.

Alt i alt vil således - under de nevnte forutsetninger - det totale utslag av en devaluering av kronen med 8 prosent bli en økning i konsumprisene på 2,7 prosent. Men dette vil ta tid og det er vanskelig å si hvor lenge det vil gå før hele denne prisstigning vil ha gjort seg gjeldende. Forutsetter vi at prisstigningsimpulsene har slått igjennom i norsk økonomi ved slutten av 1978 - og at utslaget har økt jevnt fra måned til måned - vil årsgjennomsnittet for konsumprisindeksen, som en følge av devalueringen, stige med 1,2 prosent fra 1977 til 1978 og med 1,5 prosent fra 1978 til 1979.

Hvis inntektstakerne (selvstendige i skjermede næringer, lønnstakere og pensjonister) får økte inntekter som - helt eller delvis - kompenserer prisstigningen som følge av devalueringen, vil såvel pris- som inntektsutviklingen bli en annen enn beskrevet ovenfor. Prisnivået vil da øke sterkere enn de angitte 2,7 prosent. Eierinntektene i konkurranseutsatte næringer, som har små muligheter for å overvelte kostnadsøkninger i prisene, vil fortsatt ligge høyere enn før devalueringen, men lavere enn de ville ha vært uten inntektskompensasjon.

Tabell 1. Industriproduksjon. Endring i prosent fra foregående tremånedersperioder beregnet på grunnlag av sesongkorrigert indeks

	1977			
	Jan.-mars	April-juni	Juli-sept.	Okt.-des.
Bergverksdrift, industri og kraftforsyning	-0,7	-5,0	0,4	3,4
Bergverksdrift utenom oljeutvinning	-6,3	-2,8	12,0	-7,4
Industri	1,4	-5,7	1,1	2,0
Kraftforsyning	-11,6	-1,1	-6,4	17,0
Produksjon etter anvendelse:				
Eksport	-1,4	-3,4	-1,3	-1,1
Konsum	1,7	-2,6	-0,6	2,8
Investering	1,3	-7,4	2,4	2,4
Vareinnsats i bygg og anlegg	0,2	-6,4	8,1	-0,6
Vareinnsats ellers	-0,4	-4,3	-0,6	2,8

Tabell 2. Industriproduksjon. Endring i prosent fra samme periode året før, beregnet på grunnlag av ukorrigert indeks

	Juli-sept.	Okt.-des.
Industri i alt	-3,0	-1,0
Næringsmidler, drikkevarer og tobakk	-5,2	5,9
Tekstilvarer, bekledningsvarer, lær og lærvarer	-1,3	-4,2
Trevarer	3,0	3,6
Treforedling	-10,2	-10,0
Grafisk produksjon og forlagsvirksomhet	0,9	2,9
Kjemiske produkter, mineralolje-, kull-, gummi- og plastprodukter	5,3	-2,3
Mineralske produkter	-8,7	-7,2
Jern, stål og ferrolegeringer	-25,3	-22,4
Ikke-jernholdige metaller	0,5	-3,4
Metallvarer	3,0	4,6
Maskiner	-6,0	-4,9
Elektriske apparater og materiell	-6,4	-0,4
Transportmidler	-5,3	-0,2
Tekniske og vitenskapelige instrumenter, foto- og optiske artikler	-0,6	4,6
Industriproduksjon ellers	0,6	9,9

Tabell 3. Registrert arbeidsløshet. 1 000 personer

	1976/77					1977/78				
	Sept.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.
I alt	16,7	17,2	18,1	22,6	23,2	14,3	14,1	15,3	19,2	22,2
Herav industri, kraftforsyning, bergverksdrift (inkl. oljeutv.) og bygge- og anleggsvirksomhet	5,6	5,9	7,1	10,7	10,4	4,8	4,2	5,2	8,4	..

Tabell 4. Detaljomsetning.

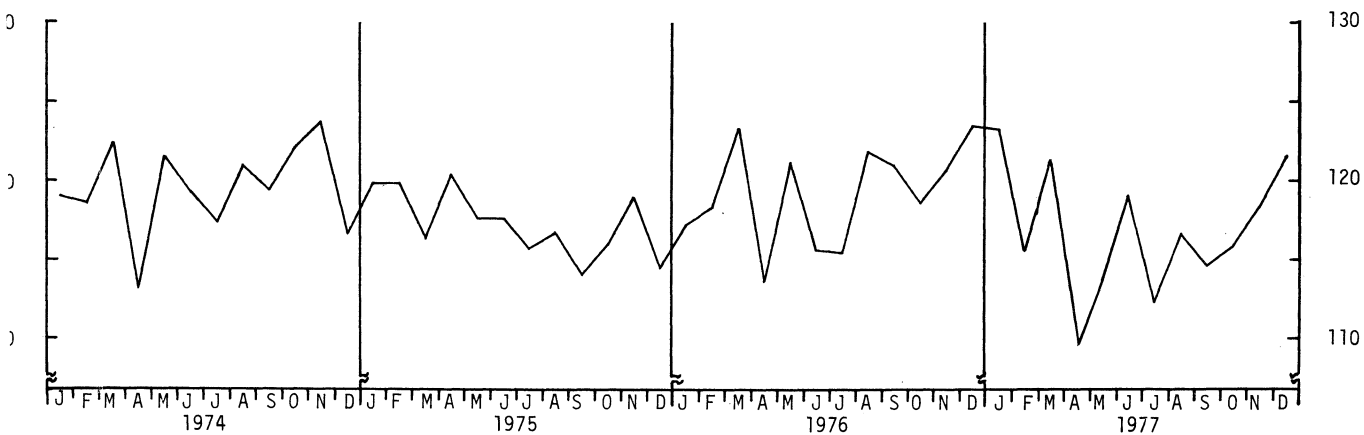
	1977			
	Jan.-mars	April-juni	Juli-sept.	Okt.-des.
<u>Omsetningsvolum i alt, sesongkorrigerte tall</u>				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode	-0,9	3,2	0,5	2,0
<u>Omsetningsverdi, ukorrigerte tall</u>				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere				
I alt	14,2	16,5	14,3	14,5
Av dette:				
Nærings- og nytelsesmidler	9,6	11,9	13,1	13,4
Møbler og innbo	11,3	11,1	11,8	6,9
Bekledning og tekstilvarer	13,2	12,6	17,2	6,3
Motorkjøretøyer og bensin	21,4	28,1	13,6	25,8

Tabell 5. Utenrikshandel¹⁾

	1977/1978			
	Feb.-april	Mai-juli	Aug.-okt.	Nov.-jan.
<u>Eksportverdi</u>				
Sesongkorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode	3,2	-1,1	2,6	-11,9
Ukorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere	5,3	-1,9	3,8	-7,0
<u>Importverdi</u>				
Sesongkorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode	7,2	0,5	2,7	0,5
Ukorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere	22,3	11,4	14,5	10,9

1) For eksporten regnet uten skip, oljeplattformer m.v., råolje og gass, for importen uten skip og oljeplattformer m.v.

Konjunkturindikatorer for Norge

Diagram 1. Sesongkorrigert produksjonsindeks (1970=100)
Bergverksdrift, industri og kraftforsyning (utenom oljeutv.)Diagram 2. Sesongkorrigert indeks for produksjon etter anvendelse (1970=100)
Bergverksdrift, industri og kraftforsyning (utenom oljeutv.)

For eksport - - - -
" konsum
" investering ———

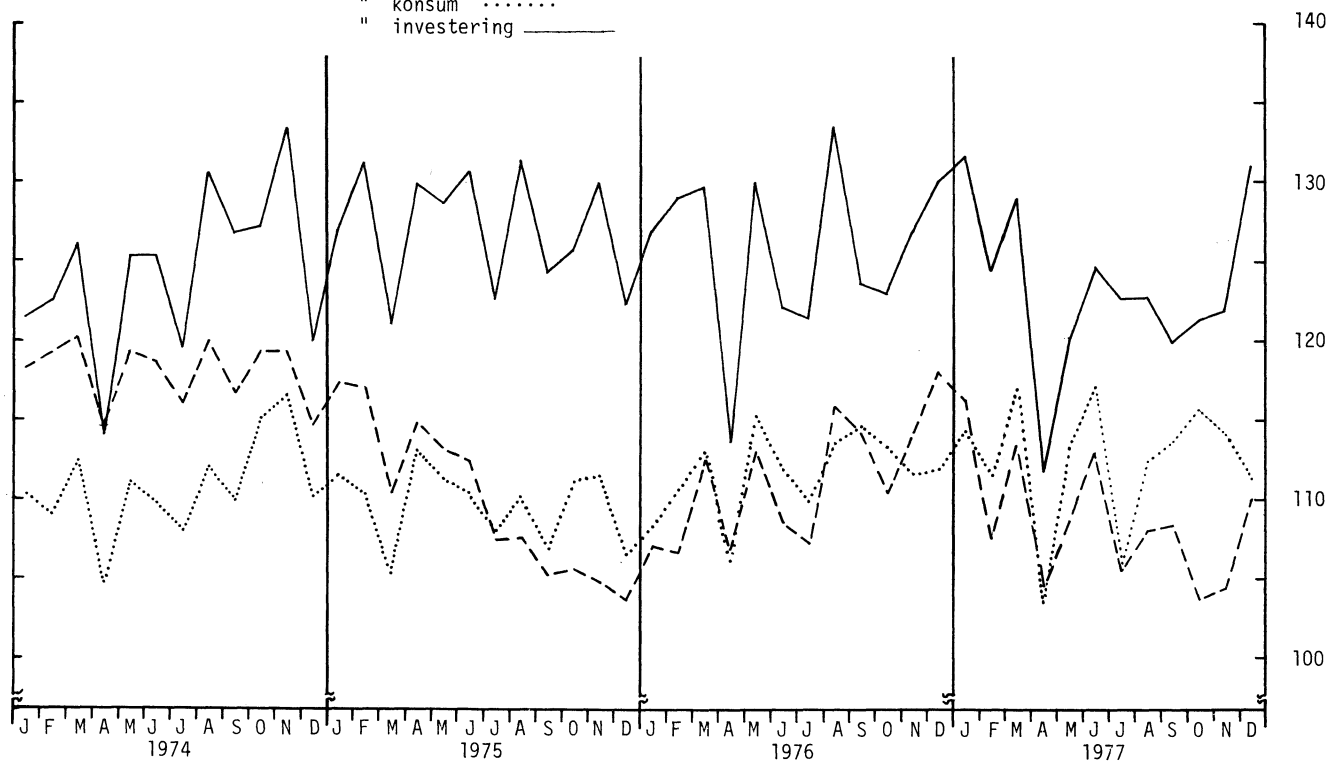
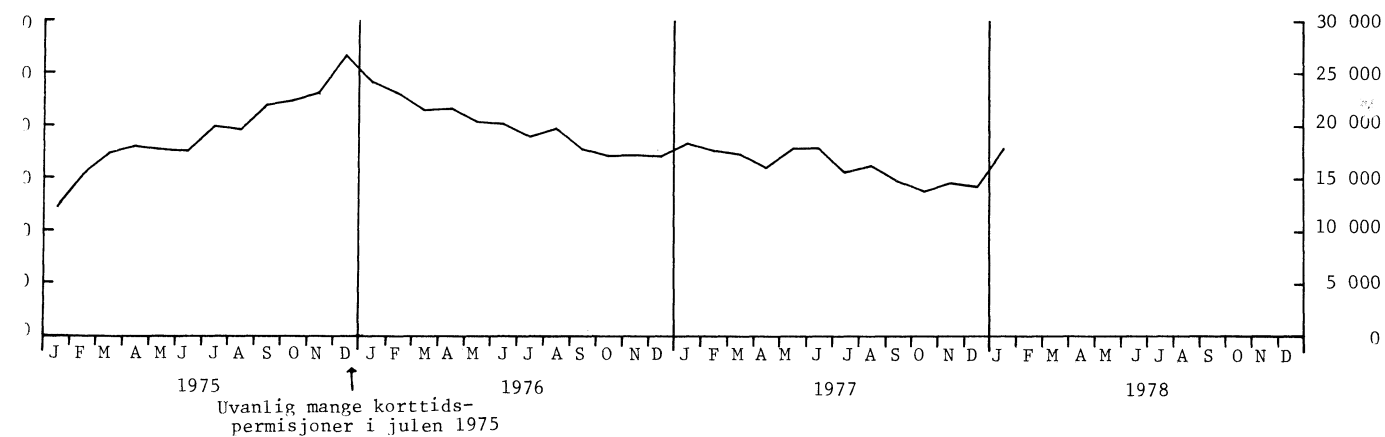
Diagram 3. Tallet på registrerte arbeidsløse.
Sesongkorrigert.

Diagram 4. Tallet på registrerte ledige plasser.
Sesongkorrigert.

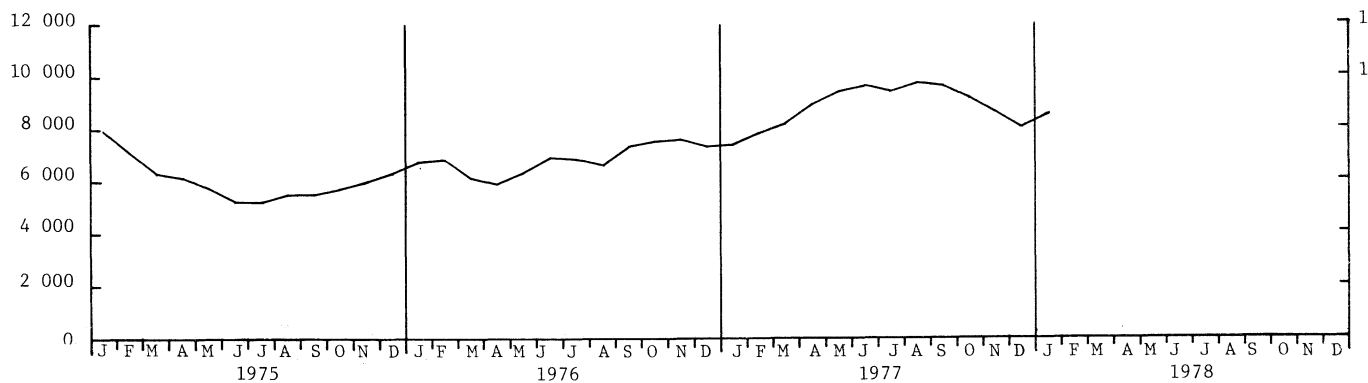


Diagram 5. Verdi av ordretilgang. 1976 = 100
 Produksjon av metaller, i alt ———
 Produksjon av verkstedprodukter unntatt transportmidler og oljerigger m.v.
 for hjemmemarkedet - - - -

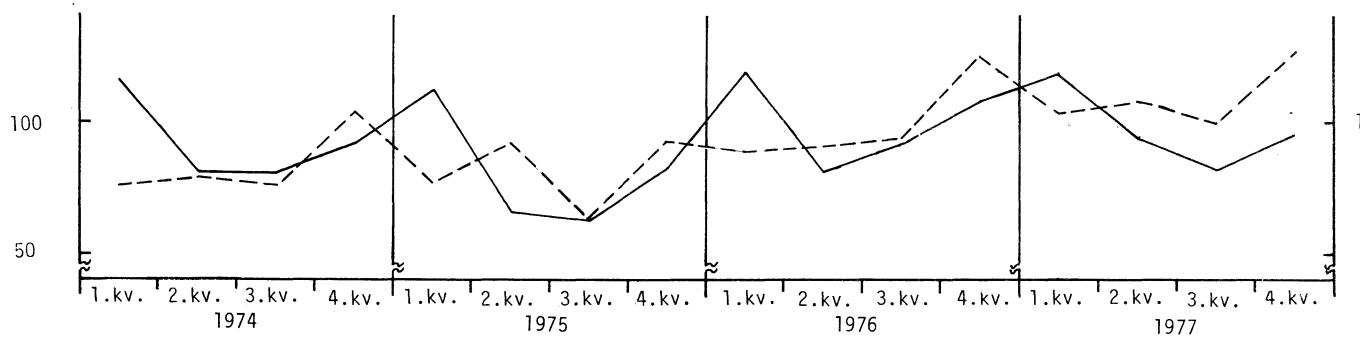


Diagram 6. Verdi av ordreservert. 1976 = 100
 Produksjon av metaller ———
 Produksjon av verkstedprodukter unntatt transportmidler og oljerigger m.v.
 Produksjon av tekstilvarer - - - -
 Produksjon av klær og skotøy - - - -

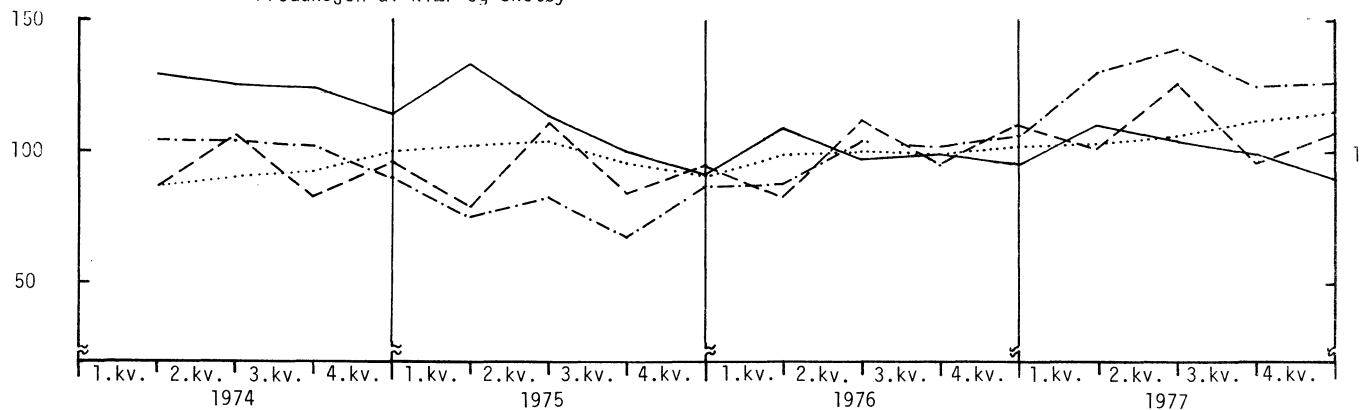


Diagram 7. Bygg satt i gang, 1 000 m²
 3 måneders bevegelig gjennomsnitt
 1976 = - - - -
 1977 = _____

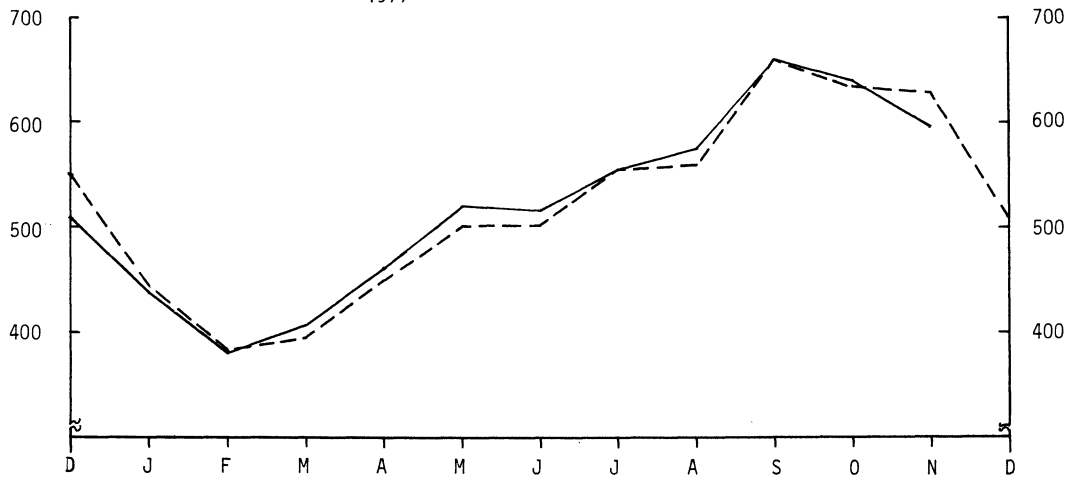


Diagram 8. Bygg i arbeid, 1 000 m²
 I alt _____
 Boliger - - - -

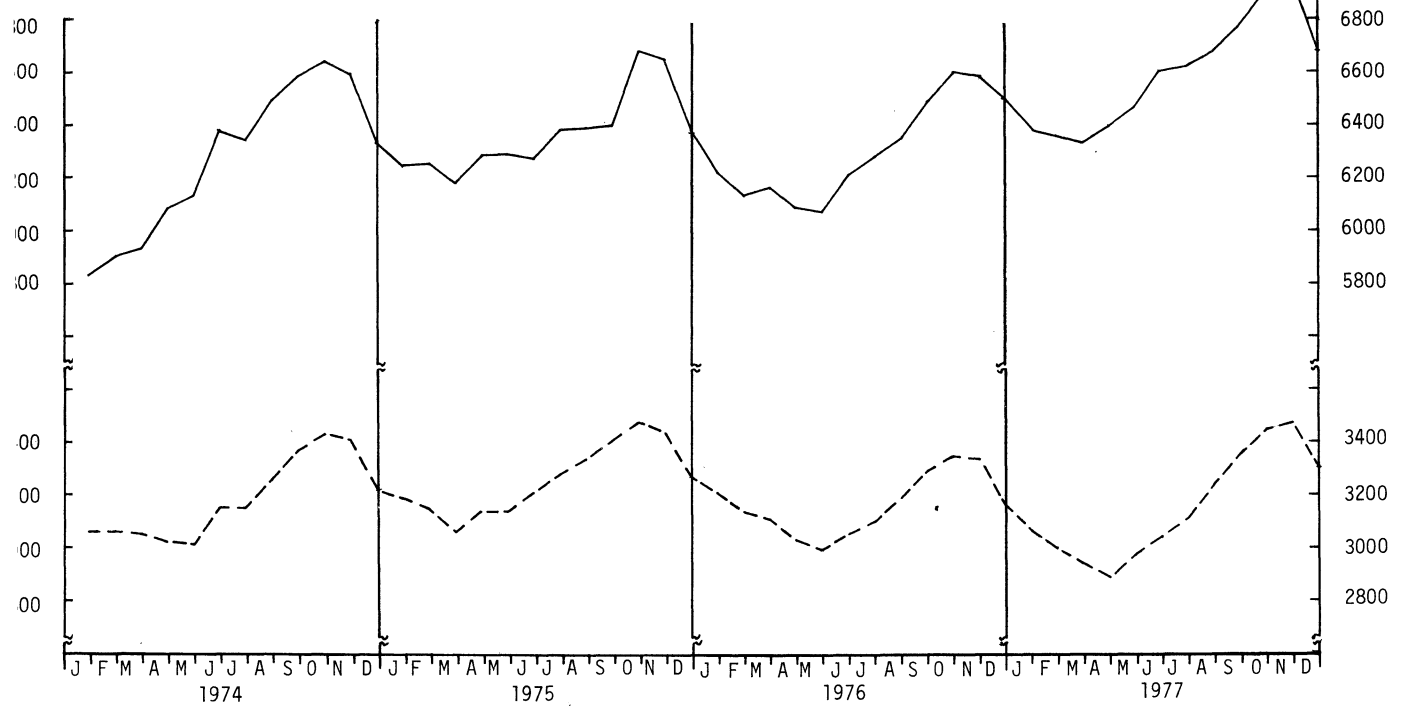


Diagram 9. Lagervolum 1970 = 100.

Eksportvarelagre —————
 Norskproduserte varer for innlandsforbruk
 Importvarelagre - - - - -

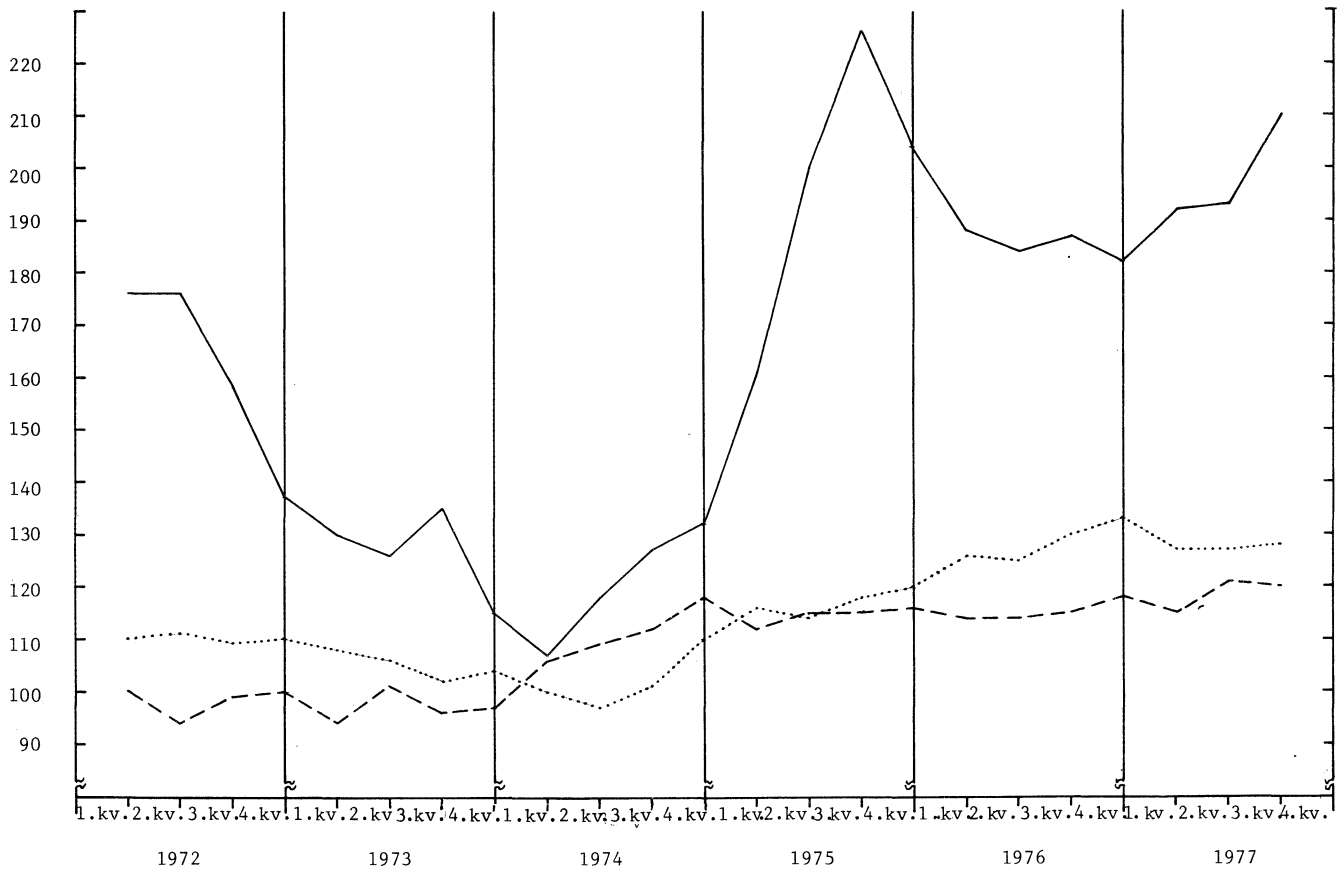


Diagram 10. Detaljomsetningsvolum
 Sesongkorrigert. 1975=100

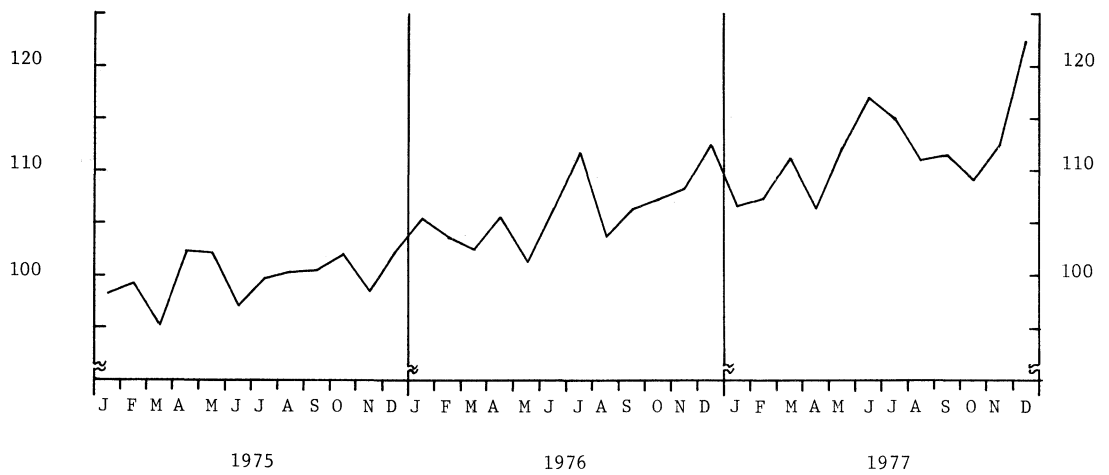


Diagram 11. Vareimport (uten skip og oljeplattformer). Mill.kr. Sesongkorrigert
 Vareeksport (uten skip, oljeplattformer og råolje). Mill.kr. Sesongkorrigert —

